Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
NIILA JÄÄSKINENA,
predstavljeni 18. junija 2013 [1]

Združeni zadevi C-241/12 in C-242/12

Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV in Belgian Shell NV

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Rechtbank te Rotterdam (Nizozemska))

„Okolje — Uredba Sveta (EGS) št. 259/93 o nadzorovanju in kontroli pošiljk odpadkov — Direktiva 2006/12/ES o odpadkih — Pojem ‚odpadek' — Izdelek, ki ni specificiran in je posledica naključnega onesnaženja"

I – Uvod

1. Ta zadeva temelji na ugotavljanju, ali sta družbi Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV in Belgian Shell (v nadaljevanju: skupaj: Shell) v eno od svojih poslovalnic na Nizozemskem z ladjo prepeljali odpadke, in sicer nekaj več kot 333.000 kilogramov naftnega derivata, ki ga je vrnil belgijski kupec. Ta naftnega derivata ni mogel skladiščiti ali obdržati zaradi neustrezne sestave, ki je nastala po pomoti med natovarjanjem pošiljke proizvoda, poslane iz Nizozemske v Belgijo. V bistvu je vprašanje, ali je naftni derivat „odpadek", edino vprašanje, v zvezi s katerim je nacionalno predložitveno sodišče želelo pojasnila v kazenskem postopku, ki je bil zoper družbo Shell sprožen zaradi neizpolnitve postopkovnih zahtev iz zakonodaje EU in nizozemske zakonodaje v zvezi s pošiljanjem odpadkov. [2]

2. V členu 3(1) Uredbe Sveta (EGS) št. 259/93 z dne 1. februarja 1993 o nadzorovanju in kontroli pošiljk odpadkov znotraj Evropske skupnosti, v Skupnost in iz nje [3] se zahteva, da se pred pošiljanjem odpadkov uradno obvestijo pristojni organi namembne države, v členu 5(1) te uredbe pa je prepovedano pošiljanje brez odobritve. Za obe obveznosti velja previdnostno načelo iz člena 191(2) PDEU [4] in ni sporno, da družba Shell o pošiljki naftnega derivata ni niti uradno obvestila pristojnih organov niti ni zanjo dobila dovoljenja.

1 — Jezik izvirnika: angleščina.

2 — Ločena postopka pred Rechtbank te Rotterdam zoper Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV in Belgian Shell BV sta bila združena z odredbo Sodišča z dne 2. julija 2012.

3 — (UL L 30, str. 1), kakor je bila nazadnje spremenjena, kar zadeva obravnavano zadevo, z Odločbo Komisije z dne 24. novembra 1999 o prilagoditvi Prilog II, III, IV in V k Uredbi Sveta (EGS) št. 259/93 o nadzorovanju in kontroli pošiljk odpadkov znotraj Evropske skupnosti, v njo in iz nje v skladu s členoma 16(1) in 42(3) (1999/816/EGS) (UL L 316, str. 45). Opozoriti je treba, da je bila na podlagi člena 61 Uredbe (ES) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o pošiljkah odpadkov (UL L 190, str. 1) Uredba št. 259/93 razveljavljena z učinkom od 12. julija 2007. Ker pa se upoštevno obdobje v obravnavani zadevi nanaša na september 2006, se zanjo *ratione temporis* uporablja Uredba št. 259/93.

4 — Vseeno je treba opozoriti, da je določba Pogodbe, ki se nanaša na previdnostno načelo in se v obravnavani zadevi uporablja *ratione temporis*, člen 174(2) Pogodbe ES.

II – Pravni okvir

3. Pravni okvir, upošteven za ta spor, določa povezavo med opredelitvijo odpadkov v Direktivi 2006/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o odpadkih (ki je začela veljati 17. maja 2006) [5] in obveznostmi iz Uredbe št. 259/93. Ta povezava je pojasnjena v nadaljevanju.

A – *Uredba Sveta (EGS) št. 259/93*

4. V šesti, deveti in osemnajsti uvodni izjavi Uredbe št. 259/93 je navedeno:

„ker je pomembno, da se nadzorovanje in kontrola pošiljk odpadkov urejata na način, ki upošteva potrebo po ohranjanju, varovanju in izboljšanju kakovosti okolja;

[…]

ker morajo biti pošiljke odpadkov predhodno prijavljene pristojnim organom, s čimer se jim omogoči, da so pravilno obveščeni zlasti o vrsti odpadkov, njihovem premeščanju ter odstranitvi ali predelavi, tako da ti organi lahko sprejmejo vse potrebne ukrepe za varovanje zdravja ljudi in okolja, vključno z možnostjo, da utemeljeno ugovarjajo pošiljki;

[…]

ker mora, če gre za nezakonit promet, oseba, katere dejanja so tak promet povzročila, vrniti odpadke in/ali jih odstraniti ali predelati na drug in okolju varen način; ker morajo pristojni organi države odpreme ali pristojni organi namembne države, kakor je primerno, posredovati sami, če ta oseba tega ne naredi“.

5. Člen 2(a)(i) in (k) Uredbe št. 259/93 določa:

„V tej uredbi:

(a) so *odpadki* opredeljeni kakor v členu 1(a) Direktive 75/442/EGS;

[…]

(i) [je] *odstranjevanje* […] opredeljeno kakor v členu 1(e) Direktive 75/442/EGS;

[…]

(k) [je] *predelava* […] opredeljena kakor v členu 1(f) Direktive 75/442/EGS;

[…]“ [6]

5 — (UL L 114, str. 9). Glej člen 21. Zakonodajna zgodovina v zvezi z opredelitvijo in nadzorom pošiljke odpadkov je takšna. Člen 1 Direktive Sveta 75/442 o odpadkih (UL L 194, str. 39) je določal opredelitev odpadkov, v kateri se je obveznost odstranjevanja sklicevala na nacionalno pravo. Opredelitev odpadka na ravni Skupnosti je bila uvedena z Direktivo Sveta 91/156/ES z dne 18. marca 1991 o spremembi Direktive 75/442 (UL L 78, str. 32), pozneje pa je bila določena v Direktivi 2006/12 (UL L 114, str. 9) v členu 1(1) (povzet v točki 11). To je opredelitev odpadka, ki se *ratione temporis* uporablja za Uredbo št. 259/93 in v tej zadevi. Direktiva 2006/12 je bila z učinkom od 12. decembra 2010 razveljavljena s členom 41 Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, str. 3).

6 — Vendar glej opombo 5 v zvezi z opredelitvami odpadka, odstranjevanja in predelave, ki veljajo *ratione temporis*.

6. Naslov II Uredbe št. 259/93, naslovljen „Pošiljke odpadkov med državami članicami“, vsebuje poglavje A z naslovom „Odpadki za odstranjevanje“. Člen 3(1) te uredbe v tem poglavju določa:

„1. Kadar namerava prijavitelj poslati odpadke za odstranitev iz ene države članice v drugo in/ali jih poslati v tranzitu skozi eno ali več drugih držav članic in brez vpliva na člena 25(2) in 26(2), o tem s prijavo uradno obvesti pristojni organ namembne države ter pošlje kopijo prijave pristojnim organom države odpreme in države tranzita ter prejemniku.“

7. Člen 5(1) Uredbe št. 259/93 določa:

„1. Pošiljanje se lahko opravi šele, ko je prijavitelj prejel odobritev pristojnega organa namembne države.“

8. Naslov II [Uredbe št. 259/93] vsebuje poglavje B, naslovljeno „Odpadki za predelavo“. Člen 6(1) te uredbe v tem poglavju določa:

„1. Kadar prijavitelj namerava poslati odpadke za predelavo iz Priloge III iz ene države članice v drugo in/ali jih poslati v tranzitu skozi eno ali več drugih držav članic in brez vpliva na člena 25(2) in 26(2), o tem s prijavo uradno obvesti pristojni organ namembne države ter pošlje kopije prijave pristojnim organom države odpreme in države tranzita ter prejemniku.“

9. Člen 26 [Uredbe št. 259/93] določa:

„1. Šteje se, da je vsako pošiljanje, ki je bilo opravljeno:

(a) brez prijave vsem pristojnim organom po določbah te uredbe; ali

(b) brez odobritve pristojnih organov na podlagi določb te uredbe; ali

[…]

nezakonit promet.

[…]

5. Države članice sprejmejo ustrezne pravne ukrepe, da prepovejo in kaznujejo nezakonit promet.“

B – *Direktiva 2006/12/ES*

10. Direktiva 2006/12 je začela veljati 17. maja 2006. V uvodnih izjavah 2, 3 in 4 te direktive je navedeno:

„(2) Bistveni cilj vseh predpisov o ravnanju z odpadki bi moral biti varstvo zdravja ljudi in okolja pred škodljivimi vplivi, ki jih povzročajo zbiranje, prevoz, obdelava, skladiščenje in odlaganje odpadkov.

(3) Za izboljšanje učinkovitosti ravnanja z odpadki v Skupnosti je potrebna skupna terminologija in opredelitev pojma odpadki.

(4) Za premične stvari, ki jih lastniki odstranjujejo ali nameravajo ali morajo odstraniti, bi bilo treba ob upoštevanju določenih izjem uporabljati učinkovite in usklajene predpise o odstranjevanju in predelavi odpadkov.“

11. Člen 1(1) Direktive 2006/12 določa:

„V tej direktivi:

(a) ‚odpadek' pomeni vsako snov ali predmet v skupinah, navedenih v Prilogi I, ki ga imetnik zavrže ali namerava ali mora zavreči;

(b) ‚povzročitelj' pomeni vsakogar, katerega dejavnosti povzročajo nastajanje odpadkov (‚izvirni povzročitelj') in/ali vsakogar, ki izvaja predobdelavo, mešanje ali druge postopke, katerih posledica je sprememba narave ali sestave odpadkov;

(c) ‚imetnik' pomeni povzročitelja odpadkov ali fizično ali pravno osebo, ki ima odpadke;

[…]

(e) ‚odstranjevanje' pomeni postopke, navedene v Prilogi II A;

(f) ‚predelava' pomeni postopke, navedene v Prilogi II B;

[…]"

12. Člen 20 Direktive 2006/12 določa:

„Direktiva 75/442/EGS se razveljavi brez poseganja v obveznosti držav članic glede rokov za prenos direktiv, ki so navedeni v delu B Priloge III, v nacionalno pravo.

Sklicevanja na razveljavljeno direktivo se štejejo za sklicevanja na to direktivo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge IV."[7]

III – Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

13. Družba Shell je 3. septembra 2006 na ladjo natovorila dizelsko gorivo z izredno nizko vsebnostjo žvepla (Ultra Light Sulphur Diesel (ULSD)) in ga dostavila belgijskemu kupcu (družbi Gebr. Carens B. V. B. A., v nadaljevanju: Carens). Ob nalaganju ladje rezervoarji niso bili popolnoma prazni, zato se je ULSD pomešal z metil-tetra-butil etrom (MTBE).

14. Zaradi tega pomešanja ULSD ni ustrezal dogovorjenim proizvodnim specifikacijam, zato ga družba Carens ni mogla več uporabiti za prvoten namen, to je za prodajo kot dizelsko gorivo na bencinski črpalki. Vnetišče te mešanice je bilo za to prenizko. Poleg tega družba Carens na podlagi okoljskega dovoljenja mešanice s tako nizkim vnetiščem ni smela skladiščiti. Pomešanje ULSD in MTBE je bilo odkrito šele, ko je bila pošiljka že dobavljena družbi Carens v Belgiji. Kot je razvidno iz pisnih stališč Komisije, je družba Shell med 20. in 22. septembrom 2006 pošiljko prepeljala nazaj na Nizozemsko in jo dala pomešati, da bi novo mešanico prodajala kot gorivo. Kot je bilo že navedeno, družba Shell pred pošiljanjem ni niti podala prijave na podlagi Uredbe št. 259/93 niti ni zaprosila za dovoljenje.

15. Pred Rechtbank te Rotterdam je bil zato zoper družbo Shell sprožen kazenski postopek. Tožilstvo trdi, da je družba Shell v obdobju med 20. in 22. septembrom 2006 ali približno v tem času v Barendrechtu in/ali Rotterdamu, vsekakor na območju Nizozemske in vsekakor na ozemlju Evropske unije, storila dejanje/dejanja iz člena 26(1) Uredbe št. 259/93, ker je iz Belgije na Nizozemsko

7 — Člen 2(1) Uredbe (ES) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o pošiljkah odpadkov določa, da so „odpadki" opredeljeni v členu 1(1)(a) Direktive 2006/12. Kot je pojasnjeno v opombi 5, se za obravnavano zadevo namesto Uredbe št. 1013/2006 *ratione temporis* uporablja samo Uredba št. 259/93.

z motornim tankerjem „Nimitz“ prepeljala odpadke (približno 333.276 kilogramov) plinskega olja in/ali dizelskega olja, onesnaženega z MTBE, ki je vsekakor odpadno olje, torej odpadke, ki spadajo pod oznako AC 030 iz Priloge III k Uredbi št. 259/93. Pošiljka ni bila prijavljena vsem/zadevnim pristojnim organom oziroma zanjo ni bilo pridobljeno njihovo dovoljenje v skladu z Uredbo št. 259/93.

16. Rechtbank je na podlagi tega predložilo ta vprašanja za predhodno odločanje:

1. Ali se pošiljka dizelskega goriva šteje za odpadek v smislu [uredb št. 259/93 in št. 1013/2006], če

   (a) pošiljka vsebuje Ultra Light Sulphur Diesel, ki je bil pomotoma pomešan z metil-tetra-butil etrom,

   (b) pošiljka po dostavi kupcu zaradi pomešanja očitno ne ustreza posebnim lastnostim, dogovorjenim med kupcem in prodajalcem (in je torej „off-spec“),

   (c) je prodajalec po reklamaciji kupca na podlagi prodajne pogodbe pošiljko sprejel nazaj in vrnil kupnino,

   (d) je prodajalec nameraval pošiljko po pomešanju z nekim drugim proizvodom ponovno dati na trg?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen,

   (a) ali je mogoče ob upoštevanju zgoraj navedenih dejanskih okoliščin določiti, od kdaj je tako?

   (b) ali se ta pošiljka dizelskega goriva kadar koli med dobavo kupcu in ponovnim pomešanjem pri prodajalcu ali v njegovem imenu spremeni v izdelek, ki ni odpadek, in če je tako, kdaj?

3. Ali na odgovor na prvo vprašanje vpliva:

   (a) dejstvo, da bi bilo mogoče pošiljko uporabiti enako kot gorivo, tako kot da bi šlo za čisti ULSD, vendar pa zaradi nizkega vnetišča ne ustreza več (varnostnim) standardom,

   (b) dejstvo, da kupec te pošiljke zaradi njene nove sestave v skladu z okoljskim dovoljenjem ni smel skladiščiti,

   (c) dejstvo, da kupec pošiljke ni mogel uporabiti za predvideni namen, to je za prodajo kot dizelsko gorivo na bencinski črpalki,

   (d) volja kupca, da pošiljko vrne prodajalcu na podlagi prodajne pogodbe,

   (e) dejanska volja prodajalca, da pošiljko vzame nazaj za predelavo s pomešanjem in ponovno dajanje v promet,

   (f) možnost, da se pošiljka predela, tako da ponovno pridobi prvotno nameravano stanje, ali da se jo spremeni v izdelek, ki ga je mogoče prodati po ceni, podobni tržni ceni prvotne pošiljke ULSD,

   (g) če se ta predelava opravi z običajnim proizvodnim procesom,

   (h) če se tržna vrednost pošiljke v stanju, v kakršnem je bila, ko je bila vrnjena prodajalcu, (približno) ujema s ceno izdelka, ki ima dogovorjene posebne lastnosti,

(i) če je pošiljko mogoče v stanju, v kakršnem je bila, ko je bila vrnjena, dati v promet brez predelave,

(j) da je trgovina z izdelki, kot je ta pošiljka, običajna in je zadevni trgovski krogi ne štejejo za trgovino z odpadki?

17. Pisna stališča so predložile družba Shell, nizozemska vlada in Komisija. Vse so se udeležile obravnave, ki je bila 6. marca 2013.

IV – Analiza

A – *Stališča glede pojma „odpadek“*

18. V bistvu kljub dolžini predloženih vprašanj menim, da zakonodaja in zadevna sodna praksa dajeta nedvoumen odgovor na predložitveni sklep. Jedro problema je dejstvo, da družba Shell pošiljke naftnega derivata ni niti prijavila niti ni zanjo pridobila dovoljenja, čeprav je bila naključno onesnažena.

19. Mešanica, ki jo je družba Shell prepeljala iz Belgije na Nizozemsko, bi lahko spadala v več skupin iz Priloge I k Direktivi 2006/12, na primer v skupine Q2 „Izdelki brez specifikacij“, Q4 „Materiali, ki so bili razsuti, razliti, izgubljeni ali drugače poškodovani, vključno z materiali, opremo itd., ki so bili onesnaženi zaradi nezgode“ ali Q12 „Materiali s primesmi (npr. olja, onesnažena s PCB ipd.)“.[8]

20. Nobeden od teh dejavnikov sam po sebi ni odločilen, saj je seznam skupin odpadkov v Prilogi I k Direktivi 2006/12 odprt. V skladu s točko Q16 zajema vse „materiale, snovi ali izdelke, ki jih prej navedene skupine ne vsebujejo“. Poleg tega je seznam mišljen samo kot vodilo, tako da izhaja opredelitev odpadkov predvsem iz imetnikovega ravnanja in pomena pojma „zavreči“.[9]

21. Vseeno pa pomenijo dejavnike, ki potrjujejo stališče, da se sporna snov v tej zadevi šteje za odpadek. To velja od trenutka, ko je bil ULSD po naključju onesnažen z MTBE, do točke, ko je bil zmešan v novo mešanico, z drugimi besedami predelan.[10]

22. Utemeljitev družbe Shell temelji na teh trditvah. Zatrjuje se, da „izdelkov brez specifikacij“ (off-spec), kot je sporno onesnaženo gorivo, ni mogoče šteti za odpadek, saj bi to v nasprotnem primeru neizogibno povzročilo nesorazmerne motnje v trgovini; da je bilo gorivo vrnjeno obdolženki zaradi zahtev iz njene pogodbe s kupcem na Nizozemskem in ne zato, ker bi imelo gorivo lastnosti „odpadka“; da je gorivo ohranilo ekonomsko vrednost, zato ga ni bilo mogoče šteti za odpadek; da je družba Shell nameravala izdelek že ob ponovni pridobitvi v Belgiji prodati naprej (bodisi s ponovnim mešanjem bodisi z nadaljnjo prodajo v stanju, v kakršnem je bilo ob pošiljanju iz Belgije) in da je nadaljnja prodaja tovrstnega izdelka pri trgovanju z nafto običajna; ter da belgijski kupec goriva ni vrnil zato, da bi ga odstranil, in da gorivo ob vrnitvi na Nizozemsko ni več imelo lastnosti odpadka.

23. Vendar po mojem mnenju nobene od teh trditev ne potrjuje sodna praksa Sodišča v zvezi s pomenom odlaganja odpadkov.

8 — Kot izhaja iz stališč Komisije, oznaka AC030 (odpadna olja, neprimerna za nameravano uporabo) v Prilogi III k Uredbi št. 259/93, navedena v obtožnici zoper obdolženko, ni upoštevna, saj niti obdolženka niti kupec zadevnega olja nista uporabila. Po navedbah Komisije se ta skupina nanaša na ostanke olja, ki je že bilo uporabljeno.

9 — Sodba z dne 24. junija 2008 v zadevi Commune de Mesquer (C-188/07, ZOdl., str. I-4501, točka 53 in navedena sodna praksa).

10 — Vendar tudi če je odpadek v celoti predelan, to še ne pomeni, da izdelek ni več odpadek. Še vedno se lahko šteje za odpadek, če ga njegov imetnik zavrže oziroma ga namerava ali mora zavreči. Sodba z dne 7. marca 2013 v zadevi Lapin luonnonsuojelupiiri (C-358/11, točka 57 in navedena sodna praksa).

24. Niti niso neposredno upoštevne za ključna vprašanja v tej zadevi, ki vključuje ugotavljanje, (i) ali je bila družba Shell „imetnik“ odpadka v smislu člena 1(c) Direktive 2006/12 kot „povzročitelj“ ali pravna oseba, ki je odpadek imela, ter (ii) ali je bilo onesnaženo gorivo „odpadek“ v smislu člena 1(a) Direktive 2006/12, ker je bilo snov ali predmet v skupinah, navedenih v Prilogi II, ki ga je imetnik zavrgel ali nameraval ali moral zavreči.

25. Poleg tega v nasprotju s trditvami družbe Shell Sodišče po mojem mnenju ne bi smelo upoštevati domnev, ki se ne ujemajo z dejanskim stanjem, opisanim v predlogu za sprejetje predhodne odločbe. Pri tem mislim na trditev družbe Shell, da so bili, preden je pošiljka zapustila Belgijo, seznanjeni s sestavo mešanice goriva in možnostjo, da se ta proda naprej brez mešanja. Neizpodbitno dejstvo, da je bilo gorivo pred nadaljnjo prodajo znova zmešano, po mojem mnenju kaže namero, da se ga odstrani, ponovno mešanje pa samo po sebi pomeni predelavo, kar z drugimi besedami pomeni, da je družba Shell izdelek odstranila. V nasprotnem primeru bi Sodišče odgovarjalo na hipotetična vprašanja, ki glede na ustaljeno sodno prakso niso dopustna.

26. Dalje, dejstvo, da onesnaženo gorivo ni ustrezalo specifikacijam iz pogodbe med družbama Shell in Carens, ni upoštevno pri ugotavljanju, ali se gorivo na podlagi zakonodaje EU o odpadkih šteje za odpadek, saj gre za javnopravno zakonodajo, ki ni odvisna od volje pogodbenih strank. Na tem mestu je treba spomniti, da mešanica goriva vsebuje ULSD in MTBE. Pri vsaki obdelavi dizelskega goriva je treba upoštevati nevarnost morebitnega iztekanja v okolje in tveganja, povezana z varstvom pred požarom. MTBE je kemikalija, ki je ob stiku lahko škodljiva za zdravje ljudi.[11] Ta tveganja so očitna, kadar je natančna sestava mešanice rezultat nenamernega onesnaženja, pri čemer je mogoče njegov natančen izvor ugotoviti le z naknadno analizo.

27. Opozarjam tudi, da glede na predložitveni sklep ni sporno, (i) da je družba Shell sprejela mešanico goriva, ki jo je vrnila družba Carens, (ii) soglašala s prevozom mešanice nazaj na Nizozemsko in (iii) jo na Nizozemskem dejansko zmešala v novo mešanico, da bi jo prodala kot gorivo. Menim, da vsakršna nadaljnja razprava o tem, kaj bi lahko družba Shell storila, potem ko je izvedela za onesnaženje goriva, oziroma kaj bi storila v drugačnih okoliščinah, ni upoštevna za rešitev obravnavanih vprašanj.

B – *Uporaba pojma „odpadek“ v okviru upoštevnih dejstev*

28. Osrednje vprašanje v obravnavani zadevi je ugotoviti, ali se onesnažena snov šteje za „odpadek“, za rešitev spora pa je ključen tudi pomen pojmov „povzročitelj“ in „odstranjevanje“.

29. Izraz „povzročitelj“ je v členu 1(b) Direktive 2006/12 opredeljen kot „vsak[do] […], katerega dejavnosti povzročajo nastajanje odpadkov (‚izvirni povzročitelj‘) in/ali vsak[do] […], ki izvaja predobdelavo, mešanje ali druge postopke, katerih posledica je sprememba narave ali sestave odpadkov“. „Odstranjevanje“ je v členu 1(1)(e) opredeljeno kot „postopk[i], naveden[i] v Prilogi II A“. Te določbe je treba razumeti ob upoštevanju ustaljene sodne prakse v zvezi s pomenom pojma „odpadek“, ki mora, kot sem že omenil, izhajati predvsem iz imetnikovega ravnanja, to pa je odvisno od tega, ali se namerava zadevnih snovi znebiti ali ne.[12]

30. Dalje, dejstvo, da se lahko snov znova uporabi za ustvarjanje ekonomskega dobička, še ne pomeni, da ni odpadek[13], kot tudi dejstvo, da je snov del industrijskega procesa, še ne pomeni, da je ni mogoče šteti za odpadek.[14]

11 — Pisno vprašanje E-3582/01, ki ga je Ulla Sandbæk (EDD) postavila Komisiji, in odgovor Marhot Wallström (UL 172 E, str. 92).

12 — Sodba z dne 18. aprila 2002 v zadevi Palin Granit in Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus (C-9/00, Recueil, str. I-3533, točka 22 in navedena sodna praksa); glej tudi sodbo Commune de Mesquer, točka 53.

13 — Sodbe z dne 28. marca 1990 v združenih zadevah Vessoso in Zaneti (C-206/88 in C-207/88, Recueil, str. I-1464, točka 9); z dne 25. junija 1997 v združenih zadevah Tombesi in drugi (C-304/94, C-330/94, C-342/94 in C-224/95, Recueil, str. I-3561, točka 47) in sodbo Palin Granit, točka 29.

14 — Sodba z dne 18. decembra 1997 v zadevi Inter-Environnement Wallonie (C-129/96, Recueil, str. I-7411, točka 32).

31. Trditev družbe Shell, ki izhaja iz zatrjevanega dejstva, da bi bilo mogoče onesnaženo mešanico dalje prodati kot gorivo brez dodatne obdelave, je zgrešena. Kot je opozoril generalni pravobranilec F. G. Jacobs v zadevi Palin Granit, od sestave snovi na splošno ni odvisno, ali se snov šteje za odpadek ali ne. Nasprotno pa je lahko od sestave snovi odvisno, ali se snov šteje za nevaren odpadek, in lahko nakazuje, ali se snov namerava ali mora zavreči. [15]

32. Obseg izraza „odpadek“ je torej odvisen od pomena pojma „odstranjevanje“. [16] Dalje, namesto neupravičenega poudarjanja učinka na trgovino, ki ga je zatrjevala družba Shell, iz sodne prakse jasno izhaja, da je treba izraz „odstranjevanje“ razlagati ob upoštevanju ciljev Direktive 2006/12, in sicer varovanja zdravja ljudi in varstva okolja ter ciljev okoljske politike Evropske unije. To vključuje visoko raven varstva okolja, preventivne ukrepe in upoštevanje previdnostnega načela. Če se ustrezno upoštevajo cilji Direktive 2006/12 in člen 191(2) PDEU, pojma odpadek ni mogoče razlagati ozko. [17]

33. Izraz „odstranjevanje“ v skladu s sodno prakso Sodišča zajema hkrati odstranjevanje in predelavo snovi ali predmeta. [18]

34. Določene okoliščine lahko nakazujejo na obstoj ravnanja ali namena ali obveznosti zavreči snov ali predmet v smislu člena 1(1) Direktive 2006/12. To velja zlasti, kadar je uporabljena snov ostanek pri proizvodnji, torej proizvod, ki primarno ni bil ustvarjen za uporabo. [19] Sodišče je tako podrobneje določilo, da so ostanki, nastali pri pridobivanju iz granitnega kamnoloma, ki niso glavna proizvodnja upravljavca, načeloma lahko odpadki. [20] To je veljalo kljub dejstvu, da ni bilo razlik v fizikalnih lastnostih ali mineralni sestavi osnovne kamnine, lomljenega kamenja, in kamenja, pridobljenega za komercialno uporabo. [21]

35. Sodišče pa je tudi ugotovilo, da dobrina, material ali surovina, ki pride iz postopka proizvodnje ali pridobivanja, katerega bistveni namen ni njena oziroma njegova proizvodnja, ni ostanek, ampak stranski proizvod, ki ga podjetje ne želi zavreči, ampak ga namerava gospodarsko izkoriščati ali tržiti pod ugodnimi gospodarskimi pogoji, v naknadnem procesu, brez predhodnega procesa preoblikovanja. [22] Vendar pa je Sodišče ugotovilo, da se je glede na obveznost široke razlage pojma odpadkov z namenom omejiti neprijetnosti ali škodljive vplive, neločljivo povezane z njimi, mogoče na načela, ki veljajo v zvezi s stranskimi proizvodi, sklicevati le takrat, ko ponovna uporaba dobrine, materiala ali surovine ni le verjetna, temveč gotova in jo je mogoče uresničiti brez predhodnega preoblikovanja in v neprekinjenem proizvodnem procesu. [23]

36. Ker je bilo onesnaženje naključno, je jasno, da dejansko stanje, ki je predmet postopka v glavni stvari, ne spada na področje uporabe izjeme, ki velja za stranske proizvode. Sodna praksa Sodišča je jasna. Odpadek ne izključuje snovi in predmetov, ki jih je mogoče okoljsko odgovorno predelati kot gorivo. [24] Možnost ponovne uporabe snovi s spremembami ni upoštevna. [25]

15 — Točki 45 in 46 sklepnih predlogov.

16 — Sodba Inter-Environnement Wallonie (točka 26).

17 — Sodba Palin Granit, točka 23 in navedena sodna praksa in sodba z dne 7. septembra 2004 v zadevi Van de Walle in drugi (C-1/03, ZOdl., str. I-7613, točka 45). Kot je bilo že navedeno, se v tej zadevi člen 174(2) ES uporablja *ratione temporis*.

18 — Sodba Inter-Environnement Wallonie (točka 27).

19 — Sodba Commune de Mesquer (točka 41 in navedena sodna praksa).

20 — Sodba Palin Granit (točka 29).

21 — Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca F. G. Jacobsa v zadevi Palin Granit (točki 44 in 45).

22 — Sodba Commune de Mesquer (točka 42 in navedena sodna praksa).

23 — Sodba Commune de Mesquer (točka 44 in navedena sodna praksa).

24 — Sodba ARCO Chemie Nederland (točka 65).

25 — Sodba Commune de Mesquer (točka 40 in navedena sodna praksa).

37. Po mojem mnenju pošiljka, ki jo sestavlja ULSD, naključno pomešan z MTBE, katerega vnetišče je zato nižje od vnetišča, dovoljenega za dizelsko gorivo, ki se prodaja na bencinskih črpalkah, ob onesnaženju postane odpadek v smislu člena 1(1)(a) Direktive 2006/12 in to ostane do predelave z mešanjem ali tako komercialno prerazvrstitvijo, da je to objektivno ugotovljivo. Zato je šlo za prevoz odpadkov. Položaj bi bil drugačen samo, če bi se gorivo pred ponovnim natovarjanjem v Belgiji predelalo z mešanjem ali se dalje prodalo tretji osebi na podlagi dokumentacije, iz katere bi bila razvidna natančna sestava mešanice goriva. [26]

38. Družba Shell je bila tako „povzročitelj“ odpadka na podlagi člena 1(1)(b) Direktive 2006/12 in „imetnik“ odpadka na podlagi člena 1(1)(c) iste direktive, saj je mešanica ob onesnaženju postala „odpadek“. Za odpadek se je štela v Belgiji, kjer je družba Carens postala imetnik na podlagi člen 1(1)(c), saj je morala onesnaženo mešanico zavreči, ker za njeno skladiščenje ni imela dovoljenja, in jo je dejansko zavrgla, saj jo je vrnila obdolženki.

39. S tem ko je družba Shell gorivo vzela nazaj, je znova postala njegov imetnik v smislu člena 1(1)(c) Direktive 2006/12, in sicer kot „povzročitelj“ in pravna oseba, ki ga ima v posesti. Nato ga je bila dolžna zavreči vse do ponovnega mešanja na Nizozemskem, kar se je štelo za predelavo, s katero se je odpadek zavrgel. Z drugimi besedami, ker družba Shell postopka predelave ni izvedla pred vrnitvijo na Nizozemsko, se je onesnažena mešanica ves čas trajanja tega potovanja štela za odpadek.

40. Na koncu bi rad poudaril, da neizpolnitev dogovorjenih pogodbenih specifikacij še ne pomeni, da je treba snov ali predmet šteti za odpadek. Če trgovec restavraciji dobavi mleto meso, ki je namesto čistega govejega mesa, kot sta se dogovorili stranki, mešanica govejega in konjskega mesa, je lahko pogodbeno zavezan, da pošiljko vzame nazaj, ne da bi se ta štela za odpadek. Če pa je izdelek posledica naključnega onesnaženja govejega mesa s konjskim mesom med predelavo mletega mesa, mora mleto meso zavreči do podrobne določitve njegovih lastnosti, lahko se bodisi odstrani ali komercialno prerazvrsti, na primer kot krma za norke ali kot mešanica govejega in konjskega mesa za prehrano ljudi, če izpolnjuje ustrezne zahteve na podlagi živilskih predpisov. [27] Splošneje, nenamerno proizvedena zmes se *prima facie* šteje za odpadek, če uporaba, za katero je bila namenjena, ni varna in če njena sestava ni znana. To velja za izdelke, kot so živila ali goriva, katerih lastnosti so pomembne za zdravje ljudi in okolje. [28]

41. Mleto meso bi se tako od onesnaženja do odstranitve ali predelave s prerazvrstitvijo štelo za „odpadek“ na podlagi zakonodaje EU o odpadkih, natančneje za izdelek brez specifikacije, ki je bil onesnažen po naključju. [29]

42. Zato v nasprotju s trditvami, ki jih je družba Shell navedla na obravnavi, z odgovorom, ki ga bom predlagal, ne bodo nastale pretirane motnje v običajnem trgovanju, temveč se bo poudaril standard skrbnosti, ki naj bi ga upošteval vsak odgovoren trgovec, in sicer, da se vsak izdelek, ki je bil onesnažen po naključju, šteje za odpadek.

26 — Za jedrnat povzetek zakonodaje o tem, kdaj snov ni več odpadek, glej točke od 76 do 79 sklepnih predlogov generalne pravobranilke J. Kokott, predstavljenih 13. decembra 2012 v zadevi Lapin luonnonsuojelupiiri (C-358/11). Sodišče je sodbo izdalo 7. marca 2013. Opozoriti je treba, da se ta zadeva nanaša na Direktivo 2008/98, natančneje v točkah od 53 do 60 na vprašanje, kdaj se snov ne šteje več za odpadek na podlagi člena 6 Direktive 2008/98, ker je bila predelana.

27 — Za analizo okoliščin, v katerih se živalska moka lahko štejeta za odpadek glej sodbo z dne 1. marca 2007 v zadevi KVZ retec GmbH proti Republik Österreich (C-176/05 KVZ, ZOdl., str. I-1721).

28 — Glej na primer Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 98/70/ES z dne 13. oktobra 1998 o kakovosti motornega bencina in dizelskega goriva ter spremembi Direktive 93/12/EGS (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 23, str. 182), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spremembah Direktive 98/70/ES glede specifikacij motornega bencina, dizelskega goriva in plinskega olja ter o uvedbi mehanizma za spremljanje in zmanjševanje emisij toplogrednih plinov ter o spremembi Direktive Sveta 1999/32/ES glede specifikacij goriva, ki ga uporabljajo plovila za plovbo po celinskih plovnih poteh, in o razveljavitvi Direktive 93/12/EGS (UL L 140, str. 88) in Direktivo Komisije 2011/63/EU z dne 1. junija 2011 o spremembi Direktive 98/70/ES Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti motornega bencina in dizelskega goriva zaradi njene prilagoditve tehničnemu napredku (UL L 147, str. 15).

29 — Glej Prilogo I k Direktivi 2006/12, skupini Q2 in Q4.

V – Predlog

43. Ob upoštevanju zgoraj navedenega predlagam, naj se na vsa vprašanja, ki jih je predložilo Rechtbank te Rotterdam, odgovori tako:

Pošiljko goriva, ki jo prodajalec vzame nazaj in predela z mešanjem, da bi jo znova dal v promet, ker je bilo gorivo nenamerno pomešano z neko snovjo in zato več ne izpolnjuje varnostnih standardov, da bi ga lahko kupec skladiščil na podlagi okoljskega dovoljenja, je treba šteti za odpadek na podlagi člena 2(a) Uredbe Sveta (EGS) št. 259/93 z dne 1. februarja 1993 o nadzorovanju in kontroli pošiljk odpadkov znotraj Evropske skupnosti, v Skupnost in iz nje od trenutka nenamernega onesnaženja do predelave goriva z mešanjem.